

ANDIJON VILOYATIDA MAXSULOTLARNI DIVERSIFIKATSIYALASH

I.Z.Nasirov

Andijon mashinasozlik instituti "Transport logistikasi" kafedrasida professori, t.f.n.

H.Jamoldinov

Andijon mashinasozlik instituti magistratura talabasi

Аннотация: *Diversifikatsiya natijasida turli-tuman tovarlar ishlab chiqaradigan, xizmat ko'rsatadigan hamda ilmiy tadqiqot va savdo ishlanmalar bilan band bo'lgan keng tarmoqli, ammo hamisha ham texnologik jihatdan o'zaro bog'lanmagan majmualar vujudga keladi va bu ishlab chiqarish diversifikatsiyasi deyiladi.*

Калит сўзлар: *Diversifikatsiya, tizim, sun'iy intellekt, transport, moliya.*

ДИВЕРСИФИКАЦИЯ ПРОДУКЦИИ В АНДИЖАНСКОЙ ОБЛАСТИ

Насиров И.З

*профессор кафедры «Транспортная логистика» Андижанского
машиностроительного института, к.т.н.*

Х.Джамолдинов

магистрант Андижанского машиностроительного института.

Аннотация: *В результате диверсификации возникают разветвленные, но не всегда технологически связанные между собой комплексы, производящие различные товары, оказывающие услуги, занимающиеся научными исследованиями и коммерческими разработками, и это называется диверсификацией производства.*

Ключевые слова: *Диверсификация, система, искусственный интеллект, транспорт, финансы.*

DIVERSIFICATION OF PRODUCTS IN ANDIJAN REGION

Nasirov I.Z

*Professor of the Department of Transport Logistics of the Andijan Mechanical
Engineering Institute, Ph.D.*

Kh. Jamoldinov

is a master's student at the Andijan Mechanical Engineering Institute.

Abstract: *As a result of diversification, branched, but not always technologically interconnected, complexes arise that produce various goods, provide services, engage in*

scientific research and commercial development, and this is called diversification of production.

Key words: *Diversification, system, artificial intelligence, transport, finance.*

Diversifikatsiya korxonalar birlashmalarining faoliyati sohalari va ishlab chiqaradigan mahsulotlari turining kengayishi, yangilanib turishi. Diversifikatsiya ishlab chiqarishda yuqori samaradorlikka erishish, iqtisodiy foyda olish, bankrotlikka barham berish va b. maqsadlarda amalga oshiriladi. Ilgari bir sohada ixtisoslashgan firmalarning (sanoat, qishloq xo'jaligi, transport, moliya) boshqa ishlab chiqarish tarmoqlari, xizmat ko'rsatish sohalariga, birinchi navbatda, yuqori foyda beradigan sohalarga kirib borishi ularning xo'jalik faoliyati sohalari va imkoniyatlarini kengaytiradi [1,2].

Diversifikatsiya natijasida turli-tuman tovarlar ishlab chiqaradigan, xizmat ko'rsatadigan hamda ilmiy tadqiqot va ishlanmalar bilan band bo'lgan keng tarmoqli, ammo hamisha ham texnologik jihatdan o'zaro bog'lan-magan majmualar (masalan, agrosanoat majmui, o'rmonsanoat majmui) vujudga keladi va bu ishlab chiqarish diversifikatsiyasi deyiladi. Bundan tashqari uning kredit diversifikatsiya ko'rinishi ham bor (bunda kredit sifatida beriladigan kapital mablag'lar xavf-xatarni kamaytirish va yuqori foyda olish maqsadida turli-tuman ob'yektlar o'rtasida taqsimlanadi). Bunday diversifikatsiya tarmoklararo kapital konsentratsiyasi jarayoni va korxonalararo ichki beqarorlikning kuchayishi bilan bog'liq [3].

Diversifikatsiyaning ikkita asosiy turi mavjud: bog'langan va bog'lanmagan.

Tegishli-asosiy mahsulot, ishlab chiqarish bilan bog'liq yo'nalish. Eng mantiqiy va bashorat qilinadigan variant, chunki u katta mablag' va vaqt sarflashni talab qilmaydi. Tegishli diversifikatsiya ikkita strategiyaga bo'linadi — gorizontal va vertikal [4]:

Gorizontal: asosiy mahsulotlar bilan parallel ravishda o'xshash xususiyatlarga ega analog ishlab chiqariladi. Bagel chiqarish gorizontal diversifikatsiyadir.

Vertikal: yangi mahsulot asosiy mahsulotni tarkibiy qism sifatida ishlab chiqarishda ishtirok etadi yoki innovatsion takomillashtirish sifatida uning ish faoliyatini yaxshilaydi. Sun'iy intellekt yordamida Gingerbread dizayni-bu vertikal diversifikatsiya, mavjud mahsulotni takomillashtirish [4].

Bir-biriga bog'liq bo'lmagan diversifikatsiya joriy faoliyat bilan bog'liq emas va mavjud mahsulotning bevosita davomi yoki qo'shimchasi emas. Bu yangi ishlab chiqarish, boshqa bozorlarning rivojlanishi. Bunday holda ko'proq resurslar talab qilinadi. Hech bo'lmaganda, xodimlarni yangilash va o'qitish uchun vaqt va pul kerak. Gingerbread ishlab chiqarish uchun futbol kalar ishlab chiqarish shu yo'nalishga aylandi. Amalda, birlashtirilgan diversifikatsiya ko'pincha bog'liq va bog'liq bo'lmagan model va strategiyalarning turli xil kombinatsiyalaridan foydalanilganda uchraydi. Bu biznesga maksimal barqarorlikni beradi.

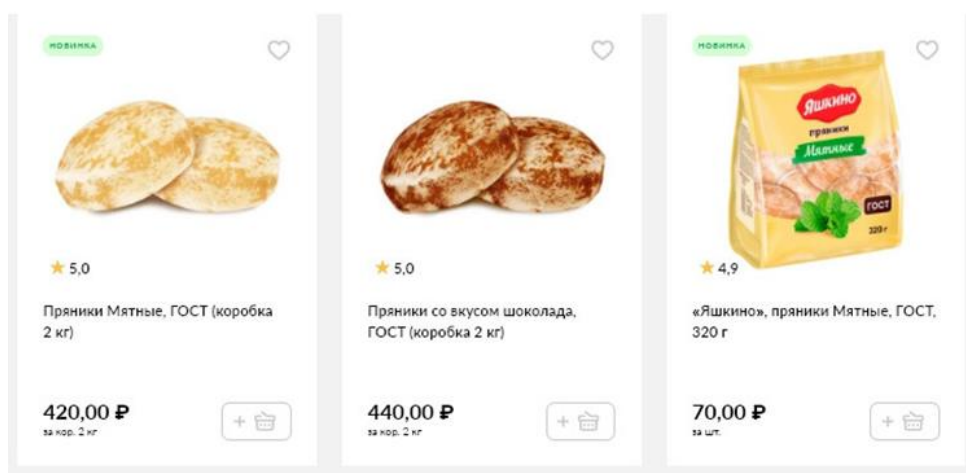
Mars shokolad ishlab chiqarishni boshladi va hozirda yana 4 ta yo'nalishni rivojlantirmoqda: hayvonlar uchun oziq-ovqat, saqich ishlab chiqarish, soslar va sog'liq

uchun oziq-ovqat qo'shimchalari, dunyoning 80 shahrida ishlab chiqarish. Xaridorlarning daromadiga, mahsulot turiga, ishlab chiqarish hajmiga qarab har xil narx toifasidagi mahsulotlar ishlab chiqarish [5].

1-rasm. Har xil narx toifasidagi mahsulotlar

Zavod assortimentida og'irligi bo'yicha sotiladigan arzon Gingerbread, chiroyli qadoqdagi qimmat dizaynerlar, o'rtacha narxlarda simitlar mavjud. Gingerbread bozori bilan nima sodir bo'ladi: bayramlar uchun ular ko'pincha sovg'a sifatida eksklyuziv Gingerbread sotib olishadi, yozda arzon mahsulotlar talabga ega- ular yozgi uyga va sayohatlarga olib boradilar va simit ko'rinishidagi o'rtacha narx segmenti butun mavsum davomida bir xil talabga ega. Bunday naqshni bilish va ma'lum bir narx toifasidagi Gingerbread ishlab chiqarish hajmini sozlash orqali zavod barqaror daromad oladi. Bagels yil davomida ishlab chiqariladi: ular juda ko'p emas, balki mablag'larni muntazam ravishda etkazib berishni ta'minlaydi [6].

2-rasm. Har xil turdagi Gingerbread mahsulotlar

Kdv kompaniyasi turli narx toifalarida 10 turdagi Gingerbread taklif qiladi. Biznesni diversifikatsiya qilish. Xatarlarni turli xil, bir-biriga bog'liq bo'lmagan loyihalar o'rtasida taqsimlash, yangi biznesni boshlash [7]. Geosiyosiy vaziyatning

o'zgarishi dizayner Gingerbread mahsulotlarini chet elga yetkazib berishni kamaytirdi, ishlab chiqarish qisqartirildi, liniya to'xtatildi, maydonlar va odamlar bo'sh qoldi. Sun'iy intellekt va quvvat behuda ketmasligi uchun biz Gingerbread bosilgan futbolkalarni ishlab chiqarish uchun yangi yo'nalishni ishlab chiqdik.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. SARIMSAQOV AKBARJON MUMINOVICH and NASIROV ILHAM ZAKIROVICH (2022). PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF MULTIMODAL TRANSPORTATION TECHNOLOGY// Seybold Report (TSRJ): Saybold Publications, Box 644, 428 E. Baltimore Ave. Том 17, № 08 (2022) | doi.org/10.5281/zenodo.6969371, p. 468-475. СМИ, Пенсильвания, 19063. editor@sayboldreport.org.

2. Насиров Илхам Закирович, Таваккалова Саидахон Орифжон қизи, Тулкинхужаева Нилуфархон Расулжон кизи. АНДИЖОН ВИЛОЯТИДА ЙЎЛ ҲАРАКАТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ РАҚАМЛАШТИРИЛИШИ// Международный научно-образовательный электронный журнал «ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ». Выпуск №25 (том 7) (апрель, 2022). Дата выхода в свет: 30.04.2022. с. 1276-1279.

3. Носиров Ильхам Закирович, Абдуллаев Яшинбек Бахрамович. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ТРАНСПОРТНОЙ ЛОГИСТИКЕ НУЖЕН АНАЛИЗ//Международный научно-образовательный электронный журнал «ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ». Выпуск №25 (том 3) (апрель, 2022). Дата выхода в свет: 30.04.2022- с. 1575-1580.

4. Насиров И.З, Сотволдиева Н. ПРИВЕДЕНИЕ КАЧЕСТВА И БЕЗОПАСНОСТИ ТРИКОТАЖНЫХ ИЗДЕЛИЙ В СООТВЕТСТВИЕ С МЕЖДУНАРОДНЫМИ СТАНДАРТАМИ //“MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS AND DEVELOPMENT PROSPECTS” 1nd part, 2-249 pages. Committee List for 2021-2022. 18-21.

5. Насиров Ильхам Закирович, Солиев Бобуржон Абдираим Угли. (2022). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СИСТЕМЫ ADAS ДЛЯ ПОМОЩИ ВОДИТЕЛЯМ. Американский журнал междисциплинарных исследований и разработок, 5, 94-105. Извлечено из <http://ajird.journalspark.org/index.php/ajird/article/view/112>

6. Насиров И.З. YANGI G'UYALARNI ISHLAB CHIQISH//JOURNAL OF NEW CENTURY INNOVATIONS VOLUME– 18 | ISSUE- 5 DECEMBER– 2022- <http://www.newjournal.org/> 49-56 б.

7. Насиров Илхам Закирович, Тешабоев Улуғбек Мирзаахмадович. “ТУГАЛЛАНМАГАН ЖУМЛАЛАР” МЕТОДИНИ ҚЎЛЛАШ ЭВАЗИГА ЎТ ОЛДИРИШ СВЕЧАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ// О‘ЗБЕКISTONDA

FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, «BEST PUBLICATION» Ilm-ma'rifat markazi ©, 2022 14-SON, 590-598 6.
<https://bestpublication.org/index.php/ozf/article/view/2487>.